

Koncerndirektiv för Kaskö stads dottersamfund

Godkänd i stadsfullmäktige 5.6.2014, § 22

Justerad av sf 7.5.2015, 7§

Justerad av sf 17.6.2024, 9§

Ägarpolicy • Koncerndirektiv • God förvaltningssed och ledning

Förord/Introduktion

Ägarpolicy för Kaskö stads bolag sidorna 4-9

1. Bolagsägande i Kaskö stad
2. Mål för Kaskö stads ägarpolicy
3. Kaskö stads ägarpolitiska riktlinjer
4. Förverkligande av ägarpolitikens mål och ägarpolitiska riktlinjer

Koncerndirektiv för Kaskö stadskoncerns dottersamfund sidorna 10-18

1. Koncerndirektivets syfte och mål
2. Tillämpningsområde
3. Behandling och godkännande av koncerndirektivet
4. Koncerndirektivets bindande karaktär
5. Styrning och ledning av stadskoncernen
6. Företrädare i dottersamfundens förvaltningsorgan
7. Inhämtande av ägarens förhandsuppfattning och dottersamfundets upplysningsskyldighet
8. Koncernrapportering
9. Tillsättande och entledigande av verkställande direktör
10. Revision
11. Intern kontroll, riskhantering, förberedelser inför störningssituationer och undantagsförhållanden samt intern revision
12. Centraliserade koncernfunktioner och anskaffningar

13. God förvaltnings- och ledning inom Kaskö stadskoncern sidorna 19-28
14. Utnämning av bolagets styrelseledamöter

God förvaltnings- och ledning inom Kaskö stadskoncern sidorna 19-28

(Corporate Governance)

1. Introduktion
2. Bolagsstämma
3. Förvaltningsråd
4. Styrelse
5. Verkställande direktör
6. Övrig ledning
7. Arvoden och belöning
8. Intern kontroll, riskhantering och intern revision
9. Revision
10. Koncernförvaltning
11. Information
12. God affärssed och principer för att förhindra mutor
13. Tystnadsplikt och handlingsoffentlighet
14. Ansvarsförsäkringsskydd

Bilagor och kontaktuppgifter sidorna 29-35

Introduktion

Ägarpolitiken är ett verktyg i ledningen av staden. Ägarpolitiken avgör bl.a. i vilka uppgifter och verksamheter staden deltar som ägare och placerare. Utgångspunkten för Kaskö stads ägarpolitiska riktlinjer är stadens strategi. Syftet med riktlinjerna är att trygga ett systematiskt beslutsfattande, långsiktighet och därmed en effektiv kapitalanvändning. Ägarpolitiken innehåller riktlinjer för hur man leder, styr och övervakar koncernen. De ägarpolitiska riktlinjerna konkretiseras när man överväger olika lösningar som hänför sig till enskilda investeringsbeslut och koncernstrukturen. Ägarpolitikens syfte är att de samfund som hör till koncernen ingår som en del av stadens strategiska ledning för att säkra ett effektivt uppfyllande av de mål som stadsfullmäktige ställt upp.

I koncerndirektivet tar man ställning till förhållandet mellan ägaren och dottersamfundet och deras verksamhetssätt, Corporate Governance-anvisningen däremot tar ställning till styrningen av dottersamfund, intern verksamhet samt kontakter med intressegrupper. Syftet med koncerndirektivet är att stöda förutsättningarna för ledandet av stadskoncernen och ägarstyrningen så att koncernen kan ledas och styras genom enhetliga anvisningar och verksamhetsprinciper. Koncerndirektivet har som syfte att förenhetliga styrningen av samfunden, öka verksamhetens transparens, förbättra kvaliteten på den information kommunen får från samfunden och effektivisera informationsförmedlingen.

Kaskö 27.6.2024

Markku Lumio
Stadsdirektör

Kaskö stads ägarpolicy för bolag och samfund

Ägarpolitiska riktlinjer

1. Bolagsägandet i Kaskö stad

- 1.1. Ägarpolitiken för bolag och samfund
- 1.2. Uppkomsten av nuvarande bolags- och stiftelseägande
- 1.3. Ägarpolitiken i en föränderlig verksamhetsmiljö
- 1.4. Koncernstyrning
- 1.5. Ansvar för verkställande av ägarpolitiken
- 1.6. Beslutsfattande

2. Mål för Kaskö stads ägarpolicy

3. Kaskö stads ägarpolitiska riktlinjer

- Ägande i förhållande till marknaden
- Staden är en aktiv och entydig ägare
- Staden är en krävande ägare

4. Verkställande av ägarpolitiska mål och riktlinjer

1. Bolagsägande i Kaskö stad

- 1.1. Ägarpolitiken för bolag och samfund

I denna utläggning fokuserar Kaskö stads ägarpolitik på stadens dottersamfund. När det gäller andra verksamhetsenheter följer man de ägarpolitiska riktlinjerna om man t.ex. överväger bolagisering av verksamheten. Ägarpolitiken innefattar inte samkommuner. I en bredare bemärkelse omfattar stadens ägarpolitik bl.a. stadens övriga tillgångar, markinnehav, placeringstillgångar samt eventuella samkommuner, vilkas detaljerade ägarpolitiska frågor tas upp i skilda handlingar och beslut.

Kaskö stadskoncern kan indelas i följande helheter som utgående från strategisk styrning har olika analysgrunder.

(läget 31.12.2023):

- Baskommun
- Dotterbolag (4 st.)
- Oy Kaskisten Energia, Kaskö Energi Ab
- Oy Kaskisten Kiinteistö – Kaskö Fastigheter Ab
- Oy Kaskisten Satama - Kaskö Hamn Ab, 2014
- Kiinteistö Oy Kaskisten Syväsatama

Det strategiska målet skall vara att staden leds med hänsyn till hela koncernens bästa. Ett ytterligare mål bör vara att koncernen styrs enligt klara ägarriktlinjer och enhetliga ägarpolitiska mål.

1.2. Uppkomsten av nuvarande bolags- och stiftelseäggande

Det har funnits sådana funktionella, ekonomiska och strategiska orsaker att bedriva verksamhet i bolagsform som har lett till att staden har ansett det nödvändigt att inleda verksamhet ur affärsverksamhetsmässig utgångspunkt genom att bilda ett skilt bolag. Bolagsbildandet har varit starkt förknippat med den rådande verksamhetsmiljön och samhällssituationen.

Just nu betonas sådana synpunkter, enligt vilka staden hellre möjliggör än genomför olika utvecklingsprojekt. Det regionala samarbetet har ökat under de senaste åren. Man söker olika regionala samarbetsmodeller.

Kaskö stads ägarpolitik måste grunda sig på fakta och stadsinvånarens, m.a.o. skattebetalarens intressen. Ägarskap bör granskas kritiskt och deras roll i stadskoncernen bör bedömas ur flera olika synvinklar.

1.3. Ägarpolitiken i en föränderlig verksamhetsmiljö

Avsikten med Kaskö stads ägarpolitik och ägarpolitiska riktlinjer är att klarlägga faktorer i anslutning till ägarskap. Genom allmänna ägarpolitiska riktlinjer och principer är det möjligt att utforma logiska och ägarpolitiska bolagsvisa lösningar och skapa riktlinjer. Avsikten med ägarpolitiken och de ägarpolitiska riktlinjerna är att verkställa de Kaskö stads ägarpolitiska mål som framställs i kapitel 2.

Det är alltmer viktigt att förutse och förbereda sig och inför ändringar i verksamhetsmiljön. Lagstiftningen sker i allt större utsträckning inom Europeiska unionen och EU-domstolens förhandsavgöranden och andra beslut kan snabbt leda till ändringar i lagstiftningen. Ändringar i informationsförmedlingen förorsakar för sin del extra press på offentligt ägande. Överhuvudtaget är verksamhetsmiljön betydligt annorlunda än tidigare, varvid även handlingsätten skall uppdateras enligt den nya situationen.

Kommunallagens förändringar angående kommunkoncernen har legitimerat koncernens verksamhetsprinciper, även om ändringarna gällande den operativa verksamheten har varit föga. Bolag som fått status som självständigt bolag upplever sällan att de är en del av en större stadskoncern. Med tanke på verksamhetens utveckling har bolagens självständiga status uttryckligen varit en bakgrundsfaktor för att verksamheten frigjorts från staden. I stället har stadsmoderbolagets lagstadgade skyldigheter gällande bl.a. måluppställning och bokslutsförfarande oundvikligen medfört att staden i egenskap av stadskoncernens modersamfund måste alltmer fästa uppmärksamhet även på sina bolag och stiftelser. Det är nödvändigt att staden i egenskap av ägare aktiverar sig för att utveckla koncernhelheten.

Kaskö stad måste årligen syna stadskoncernens långsiktiga investeringsplan. Investeringsstrycket är stort och försäljning av egendom fungerar också som delfinansiering av nyinvesteringar. Genom försäljning av egendom är det möjligt att finansiera investeringar som anses viktiga och som genom intäktsfinansiering annars skulle ta lång tid att genomföra.

1.4. Koncernstyrning

Enligt kommunallagens 13 § fattar stadsfullmäktige beslut om de centrala målen för kommunens och kommunkoncernens verksamhet och ekonomi samt om principerna för koncernstyrningen. Koncernledningen som svarar för styrningen av stadskoncernen och ordnandet av koncerntillsynen består av stadsstyrelsen, stadsdirektören och koncernförvaltningens avdelningsdirektörer. För ägarstyrningen svarar stadsstyrelsen. Ärenden som rör stadskoncernens dottersamfund behandlas i stadsstyrelsen och dess organ enligt stadsdirektörens beslut om koncernförvaltningsdirektörers föredraganderätt.

I sin verksamhet följer Kaskö stadskoncerns dotterbolag det av stadsfullmäktige godkända koncerndirektivet för Kaskö stads dottersamfund samt den av stadsstyrelsen godkända anvisningen om god förvaltningssed och ledning inom Kaskö stadskoncern. Anvisningarna är ägarens instrument för ägarstyrning för att bl.a. säkra att stadens egendom sköts på ett lönsamt och pålitligt sätt. Ägaren skall för sin del se till att man ställer upp tillräckligt krävande mål för ägarskap och att man uppnår målen, å andra sidan skall ägaren göra behövliga ägararrangemang. Ägarpolitiken kan därför grovt sett delas in i tillfälliga ägararrangemang och mer permanent ägarstyrning.

1.5. Ansvar för verkställande av ägarpolitiken

Styrning och tillsyn av ägarpolitiken inom förtroendemannaorganisationen hör till stadsfullmäktige, verkställandet till stadsstyrelsen och tillsynen av verksamhetens ändamålsenlighet samt fullföljandet av riktlinjerna till revisionsnämnden. Inom tjänstemannaorganisationen ansvarar koncernförvaltningens ledning för ägarstyrningen och stadsdirektören ansvarar för koordineringen. Stadsdirektören ansvarar för beredningen av ägarpolitiken.

Genom ägarstyrningen övas inflytande över bolagsstämman. Representanten vid bolagsstämman eller stadsdirektören bör förmedla ägarens bolagsvisa synpunkter och mål till bolagets verkställande direktör och styrelse.

2. Mål för Kaskö stads ägarpolicy

Kaskö stad är en aktiv och entydig ägare som säkerställer ett effektivt utnyttjande av stadens egna ägarinnehav, vilket kommer stadsinvånarna till godo.

Ägarpolitiken är ett verktyg i ledningen av staden. Ägarpolitiken avgör bl.a. i vilka uppgifter och verksamheter staden deltar som ägare och placerare. Utgångspunkten för Kaskö stads ägarpolitiska riktlinjer är stadens strategi. Syftet med riktlinjerna är att trygga ett systematiskt beslutsfattande, långsiktighet och därmed en effektiv kapitalanvändning. Ägarpolitiken innehåller riktlinjer för hur man leder, styr och övervakar koncernen. De ägarpolitiska riktlinjerna konkretiseras när man överväger olika lösningar som hänför sig till enskilda investeringsbeslut och koncernstrukturen.

Ägandet hör inte till stadens grunduppgifter, utan det utgör ett instrument för att utveckla staden samt producera och ordna service. Ägarskapet bör vara aktivt och dess ändamålsenlighet och organisering måste bedömas regelbundet när verksamhetsmiljön förändras. Ägandet är av strategisk karaktär, eftersom man på lång sikt åstadkommer ekonomiska eller verksamhetsmässiga fördelar. Strategiskt ägande borde betona livscykelänkande. Ägarpolitikens syfte är att de samfund som hör till koncernen ingår som en del av stadens strategiska ledning för att säkra ett effektivt uppfyllande av de mål som stadsfullmäktige ställt upp.

Målet för Kaskö stads ägarpolicy konkretiseras genom de ägarpolitiska riktlinjerna i följande kapitel, men målsättningen är också av allmän betydelse och utgångspunkten är att den bör iakttas i alla avgöranden som hänför sig till ägarinnehav.

3. Kaskö stads ägarpolitiska riktlinjer

Kaskö stads ägarpolitiska mål (föregående kapitel) konkretiseras genom ägarpolitiska riktlinjer. Man avviker från de ägarpolitiska riktlinjerna endast av vägande skäl.

Ägande i förhållande till marknaden

Ägande är inte ett självändamål, utan det måste ha verksamhetsmässiga eller affärsekonomiska grunder. Ägandet måste bedömas på basis av nuläget och den framtida verksamhetsmiljön. Man bedömer huruvida de faktorer som en gång i tiden har lett till att ägarskapet uppstått fortfarande gäller eller kan man avstå från ägandet.

Stadskoncernens helhetsintressen tas i beaktande vid beslut om innehav.

Stadskoncernen bör betraktas som en helhet, varvid beslut som fattas rörande ägarskap i enskilda koncernbolag eller bolagisering av stadens enheter får inte leda till ett negativt slutresultat när det gäller hela koncernens ekonomi och verksamhet.

Verksamhet i bolagsform nyttjas då det är ändamålsenligt och ekonomiskt att sköta verksamheten och serviceproduktionen via ett skilt bolag. Bolagsformen är inte ett självändamål, utan en möjlighet att ordna verksamheten.

Sådana bolag som producerar tjänster åt sina ägare grundas inte.

Staden är en aktiv och entydig ägare

Staden följer verksamhetens utveckling och sin ägarställning i sina bolagsinnehav som en del av Kaskö stadskoncern och gör aktiva ägarpolitiska avgöranden. Uppföljningen av bolagens verksamhet är en kontinuerlig process och ägarpolitiska beslut (t.ex. avstående) tas förutseende och genom att trygga stadens intressen i rätt tid, inte på basis av utomstående orsaker.

Man bildar inte inbördes ägandeförhållanden mellan egna bolag. Med hänsyn till koncernstrukturens genomskinlighet och en enhetlig ägarstyrning är det inte motiverat att bilda bolagsstrukturer där flera olika koncernbolag tillsammans äger ett tredje bolag eller delar därav. Det är inte heller ändamålsenligt att staden äger bolag både direkt och via ett annat eget bolag.

Staden deltar i finansieringsansvaret i förhållande till sitt ägarinnehav. Staden begränsar sitt ekonomiska ansvar till sin ägarandel och finansierar inte verksamheten på de andra ägarnas vägnar.

Staden är en krävande ägare

Man ställer upp klara och mätbara ekonomiska och verksamhetsmässiga mål för bolaget eller det under bildning varande bolaget, inklusive avkastningsmål på riskrelaterat kapital. De av ägaren uppställda ekonomiska och verksamhetsmässiga målen definierar vad som ägaren förväntar sig av sitt bolag.

Staden placerar nytt kapital i bolagen bara för utveckling eller utvidgning av affärsverksamheten. Staden kapitaliserar inte olönsam verksamhet på lång sikt och kapitaliseringen kräver alltid grundliga utredningar och bakgrundskalkyler.

I stadens bolag jämförs verksamhetens resultat och lönsamhet med motsvarande siffror i andra bolag inom branschen. Staden förutsätter att de stadsägda bolagen fungerar effektivt och har som jämförelsegrund andra bolag inom samma bransch.

4. Verkställande av ägarpolitiska mål och riktlinjer

Genomförandet av ägarpolitikens mål och riktlinjer är en kontinuerlig process, vars praktiska genomförande konkretiseras genom enskilda beslut. Helheten som bildas av de stadsägda bolagen utvärderas en gång per fullmäktigeperiod. I helhetsgranskningen går man systematiskt igenom stadens dotter- och delägarbolag och man för fram ägarens synpunkter ur ett ägarperspektiv. Staden är en aktiv ägare, vilket innebär bl.a. att då verksamhetsmiljön förändras gör staden behövliga ägarpolitiska avgöranden.

Bolagsvisa granskningar utförs av stadsdirektören och sektordirektörerna. Bolagsstyrelsernas ordförande, verkställande direktörer samt utomstående konsulter anlitas som experter enligt behov.

Som slutresultat av de utförda bolagsvisa granskningarna bildar staden som ägare:

- en helhetsuppfattning om varför man äger och vad som förväntas av ägarskapet
- ett ställningstagande till ägarskapet (t.ex. man behåller/avstår ifrån/breddar ägarunderlaget)
- en syn på bolagets utvecklingsvision (t.ex. verksamheten utvidgas/utvidgas inte/fusioneras)
- en syn på långsiktiga ekonomiska och verksamhetsmässiga mål som ställs upp för bolaget (t.ex. dividendmål, planering/genomförande av ett betydande projekt)

Resultaten av granskningen av bolagen samt detaljerade riktlinjer föreläggs för stadsstyrelsen.

ÄGARPOLICY

Koncerndirektiv för Kaskö stadskoncerns dottersamfund

1. Koncerndirektivets syfte och mål
2. Tillämpningsområde
3. Behandling och godkännande av koncerndirektivet
4. Koncerndirektivets bindande karaktär
5. Styrning och ledning av stadskoncernen
6. Företrädare i dottersamfundens förvaltningsorgan
7. Inhämtande av ägarens förhandsuppfattning och dottersamfundets upplysningsskyldighet
8. Koncernrapportering
9. Tillsättande och entledigande av verkställande direktör
10. Revision
11. Intern kontroll, riskhantering, förberedelser inför störningssituationer och undantagsförhållanden samt intern revision
12. Centraliserade koncernverksamheter och anskaffningar
13. God förvaltningssed och förfarandet vid bolagsstämma
14. Utnämning av styrelseledamöter

1. Koncerndirektivets syfte och mål

Genom koncerndirektivet skapar staden i enlighet med sina mål ramar för ägarstyrningen framför allt för dottersamfund som hör till Kaskö stadskommunkoncern.

2. Tillämpningsområde

Koncerndirektivet gäller staden och dess dottersamfund. Kommunernas representanter i eventuella intressesamfund bör sträva efter att principerna i stadens koncerndirektiv följs också i dem. Direktivet gäller inte samkommuner.

Koncerndirektivet har som syfte att förenhetliga styrningen av stadskoncernens dottersamfund, öka transparensen i verksamheten, förbättra kvaliteten på den information kommunen får från samfunden och effektivisera informationsförmedlingen. Koncerndirektivets syfte är att stöda förutsättningarna för koncernledningen och ägarstyrningen sålunda att koncernen kan ledas och styras genom enhetliga direktiv och verksamhetsprinciper.

I stadskoncernen ingår dottersamfund där staden har bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 § i bokföringslagen.

Till stadskoncernen hör följande samfund eller dottersamfund där staden har bestämmande inflytande (läget 31.12.2023):

- Oy Kaskisten Energia, Kaskö Energi Ab
- Oy Kaskisten Kiinteistö – Kaskö Fastigheter Ab
- Oy Kaskisten Satama - Kaskö Hamn Ab, 2014
- Kiinteistö Oy Kaskisten Syväsatama

3. Behandling och godkännande av koncerndirektivet

Koncerndirektivet godkänns av stadsfullmäktige i Kaskö.

Koncerndirektivet behandlas och godkänns i styrelsen för de dottersamfund där staden har bestämmande inflytande. Samtidigt förbinder sig koncernens dottersamfund att iakttä koncerndirektivet i sin helhet.

4. Koncerndirektivets bindande karaktär

Koncerndirektivet iakttas i koncernens dottersamfund om inget annat följer av lagstiftningen för dem, deras bolagsordning, stadgar eller aktieägaravtal.

I sin ägarstyrning ska staden beakta den princip om jämbördigt bemötande av samfundets ägare som ingår i lagstiftningen för respektive samfund. Ägarstyrningen får inte skötas så att beslut eller åtgärder av samfundet är ägnade att ge en enskild ägare eller någon annan obefogad fördel på bekostnad av samfundet eller andra ägare.

Ett protokollsutdrag över ärendets behandling i dottersamfundets styrelse skall tillställas koncernförvaltningen.

Om enskilda anvisningar som baserar sig på koncerndirektivet står i konflikt med lagstiftning som gäller samfundet, t.ex. samfundslagstiftningen, bokföringslagen eller annan tvingande lagstiftning, iakttas den tvingande lagstiftningen. Samfundets ledning ska utan dröjsmål ge en skriftlig redogörelse om en konflikt till koncernförvaltningen.

Koncerndirektivet ändrar inte den rättsliga ställningen eller ansvaret hos styrelsen eller verkställande direktören för ett dottersamfund. Överträdelse av koncerndirektivet kan dock leda till skadeståndsansvar om överträdelsen medför betydande skada eller olägenhet för dottersamfundet eller stadskoncernen.

5. Styrning och ledning av stadskoncernen

Koncernledningen som svarar för styrningen av stadskoncernen och ordnandet av koncerntillsynen består av stadsstyrelsen och stadsdirektören. För ägarstyrningen svarar stadsstyrelsen.

Ärenden som rör stadskoncernens dottersamfund behandlas i stadsstyrelsen och dess organ enligt beslut om stadsdirektörens föredraganderätt.

Stadsdirektören koordinerar ägarstyrningen samt fungerar som kontaktperson mellan koncernledningen och stadskoncernens dottersamfund.

Stadsdirektören bereder de ägarpolitiska riktlinjer som berör dottersamfund samt ansvarar för koncernstyrningen av dessa i samarbete med avdelningsdirektörerna.

Stadsstyrelsen och stadsdirektören ger anvisningar gällande hela koncernen. Anvisningarna kan gälla bl.a.

- kapitalets användning och verksamhetens finansiering
- riskhantering
- ägarpolitiska mål
- koncernrapportering
- upphandling

- personalpolitik
- annan fråga som främjar koncernens helhetsintresse

Stadsfullmäktige fastställer dottersamfundens allmänna ägarpolitiska riktlinjer i budgeten samt ställer upp deras verksamhetsmål. Dessa mål styr stadens företrädare i dottersamfundens organ.

Ekonomidirektören ger detaljerade styrdirektiv och tillsammans med dottersamfunden strävar efter att stöda en förbättrad konkurrensförmåga samt uppnående av målen.

Koncernförvaltningen ordnar årligen utbildningsdagar för dottersamfundens verkställande direktörer, styrelseordförande och –ledamöter samt vid behov för annan personal. Genom dessa utbildningstillfällen strävar man efter att främja koncernens interna samarbete och tillägnandet av den bästa praxisen. Dottersamfundens företrädare är förpliktade att delta i dessa utbildningar.

6. Företrädare i dottersamfundens förvaltningsorgan

Kaskö stad som äger dottersamfunden utnyttjar sin centrala beslutsmyndighet vid val av företrädare i samfundens beslutsfattande organ. Företrädarna ifrågasätts i regel av stadsstyrelsen.

I aktiebolag utövar aktieägarna sin beslutanderätt på bolagsstämman, där Kaskö stad representeras av en stämmorepresentant. Stämmorepresentanten kan ges i enlighet med kommunallagens 23 § anvisningar om bl.a. val av styrelseledamöter.

Stadsstyrelsen eller annan i en instruktion eventuellt fastställd företrädare för staden ger vid behov anvisningar till de personer som företräder kommunen i samfundens olika förvaltningsorgan om framförande av kommunens ståndpunkt i de frågor som behandlas.

De av Kaskö stad utsedda representanterna ska i dottersamfundens förvaltningsorgan arbeta för att uppnå de mål som stadsfullmäktige har satt upp. I dottersamfunden representerar styrelseledamöterna inte de parter som föreslagit dem till styrelseledamöter.

Dottersamfundets styrelseledamot bör åtnjuta förtroende hos det organ som har utsett personen för detta uppdrag. Ifall en styrelseledamot inte åtnjuter förtroende ska han/hon entledigas från sitt uppdrag.

Stadsdirektören som utgör en del av koncernledningen och som ansvarar för koordineringen och beredningen av ägarpolitiken, har närvaro- och yttranderätt vid dottersamfundens styrelsesammanträden.

7. Inhämtande av ägarens förhandsuppfattning och dottersamfundets upplysningsskyldighet

Redan i beredningsskedet ska dottersamfundet skaffa en förhandsuppfattning av ägaren när det gäller betydande avgöranden. Dottersamfundets verkställande direktör eller motsvarande är förpliktad att på förhand utreda hur ägaren förhåller sig till ärendet.

Dottersamfundets styrelseordförande ska övervaka att förhandsutredningen görs och att den antecknas i protokollet vid det styrelsesammanträde där beslut om ett betydande ärende fattas. I form av styrning av affärsverksamheten görs en förhandsutredning av ägarens ståndpunkt vid följande avgöranden:

- betydande utvidgning av affärsverksamheten eller betydande investeringar
- ändringar i bolagsordningen eller motsvarande
- aktieemission eller annan ändring av kapitalstrukturen
- försäljning av affärsverksamheten eller en avsevärd del av den
- betydande upplåning eller givande av säkerheter
- fusion eller diffusion
- överlåtelse av egendom för konkurs eller likvidation
- betydande personalpolitiskt ärende
- val av verkställande direktör/verksamhetsdirektör
- annan omständighet som påverkar avsevärt bolagets resultat och risker
- väsentlig ändring i redovisningsprinciper
- annan fråga av betydelse för bolaget

Att göra förhandsutredning är inte någon formbunden administrativ uppgift. Utgångspunkten är att verkställande direktören kan begära stadens förhandsuppfattning via e-post eller på annat sätt skriftligen. Vid val av verkställande direktör begär styrelsens ordförande ägarens ståndpunkt i ärendet.

Ledningens rättsliga ställning och ansvar i dottersamfundet förändras inte genom förhandsutredningen. Bolagets styrelse och operativa ledning bär alltid ansvaret för sina beslut och ledningen av bolaget.

8. Koncernrapportering

De dottersamfund som omfattas av stadskoncernens rapportering bör tillställa koncernförvaltningen de upplysningar den behöver enligt givna anvisningar och tidtabeller. Dottersamfundet rapporterar om utvecklingen av sin verksamhet och ekonomi till staden på det sätt som koncernförvaltningen föreskriver. Dottersamfundet skall dessutom rapportera skilt ifall verksamheten inte utvecklas enligt förväntningar.

Det är ändamålsenligt att koncernbolagens rapportering till stadsstyrelsen ordnas fyra gånger om året. Den första fjärdedelen av året fram till den 31 mars rapporteras i maj, den andra fjärdedelen fram till den 30 juni i augusti, den tredje fjärdedelen fram till 30 september i november och

bokslutet i februari följande år.

Koncernbokslut

Koncernsamfunden ska ha en räkenskapsperiod som motsvarar kalenderåret. I alla samfund som hör till kommunkoncernen iakttas bokföringslagens bokförings- och bokslutsprinciper, kommunallagens föreskrifter om koncernsamfund samt god redovisningssed. Uppgifter som behövs för koncernbokslutet och mellanbokslutet lämnas in enligt en skild tidtabell på det sätt och i den form som koncernförvaltningen föreskriver.

Dottersamfundets upplysningsskyldighet

Dottersamfundet skall dessutom informera koncernförvaltningen innan andra sådana ärenden som anses vara av betydelse blir offentliga. För upplysningsskyldigheten ansvarar dottersamfundets verkställande direktör och styrelsens ordförande. Upplysningsskyldigheten uppfylls genom att vara i kontakt med koncernförvaltningen.

Dottersamfunden skickar föredragningslistor för och protokoll från styrelsens sammanträden samt balansböcker enligt koncernförvaltningens anvisningar.

9. Tillsättande och entledigande av verkställande direktör

Bolagets styrelse tillsätter och entledigar verkställande direktören. Före tillsättandet eller entledigandet av verkställande direktören skall dotterbolagets styrelseordförande vara i kontakt med stadsstyrelsen. Detta bör ske när ärendet anhängiggörs.

10. Revision

Inom stadskoncernen skall iakttas samma revisionssed.

Stadens dotterbolag skall iaktta koncernförvaltningens VD-avtalsmall samt därtill hörande koncerndirektivet samt förfaringssättet vid uppgörande av avtal med VD. Före VD-avtalets slutliga godkännande bör man förhandla om ärendet med koncernledningen och -förvaltningen.

11. Intern kontroll, riskhantering, förberedelser inför störningssituationer och undantagsförhållanden samt intern revision

Styrelsen skall se till att bolaget har ett fungerande ledningssystem och en regelbunden rapportering som står i rätt proportion till affärsverksamhetens art och omfattning.

Verksamhetsprinciper för intern kontroll

Bolagets styrelse sköter om att bolaget har fastställda verksamhetsprinciper för intern kontroll och att man i bolaget följer med hur övervakningen fungerar. Styrelsen bör regelbundet utvärdera hur bolagets interna kontroll och riskhanteringssystem fungerar.

Riskhantering

Styrelsen skall se till att riskerna i bolagets verksamhet identifieras, bedöms och följs upp samt att det finns fastställda principer för riskhantering. Helhetsansvaret för bolagets riskhantering hör till

styrelsen. Den interna revisionen och revisorn bedömer de processer i organisationen som säkrar att man har förstått de betydande riskerna och att de hanteras korrekt.

Förberedelser inför störningssituationer och undantagsförhållanden

Stadskoncernens dottersamfund bör förbereda sig för eventuella störningssituationer genom att planera sin verksamhet på förhand i en beredskapsplan. Ansvar för uppgörande av en beredskapsplan samt räddningsplan bör även ingå i dottersamfundens eventuella underleverantörsavtal och avtal om köptjänster. Kontaktpersonen som ansvarar för stadskoncernens riskhantering och säkerhet (tekniska avdelningens chef) koordinerar också riskhanterings- och beredskapsplaneringen i stadskoncernens dottersamfund.

Intern revision

Styrelsen skall sköta om att bolagets interna kontroll är ordnad på ett behörigt sätt och i rätt proportion till affärsverksamhetens art och omfattning. Stadens ekonomidirektör konsulterar och bedömer vid behov de processer i samfundet, genom vilka man säkerställer att den interna kontrollen är ordnad på ett behörigt sätt, att man har förstått de betydande riskerna och att de hanteras korrekt.

12. Centraliserade koncernfunktioner och anskaffningar

Centraliserade koncernfunktioner produceras bl.a. inom ekonomin, informationstekniken och personalförvaltningen samt företagshälsovården.

När det gäller bl.a. planering av datasystemanskaffningar bör man på förhand kontakta ekonomi-/IT-förvaltningen.

13. God förvaltningssed och förfarandet vid bolagsstämmor

Bolaget eller annat samfund bör inom hela sin verksamhet iaktta god förvaltningssed. (Corporate Governance)

Bolagsstämman är aktiebolagets högsta beslutsfattande organ, där aktieägarna deltar i styrningen och tillsynen. Under räkenskapsperioden skall en ordinarie bolagsstämma ordnas. Extra bolagsstämma ordnas efter behov.

Bolagsstämmans tidpunkt och de ärenden som skall behandlas på bolagsstämman skall meddelas den av stadsstyrelsen utnämnda stämorepresentanten senast två veckor före stämmodidpunkten. I samband med stämmokallelse skall tillställas behövligt mötesmaterial på förhand.

Om det p.g.a. praktiska skäl inte är möjligt att iaktta ovan nämnda tidtabell, skall man skilt komma överens om avvikande förfarande.

Bolagets styrelseordförande samt verkställande direktör skall närvara vid bolagsstämman.

14. Utnämning av bolagets styrelseledamöter

I regel utses ledamöter i dottersamfundens beslutsfattande organ på förslag av stadsstyrelsen för två år i sänder.

God förvaltningssed och ledning inom Kaskö stadskoncern

(Corporate Governance)

1. Introduktion

1.1. Koncerndirektiv Kaskö stadskoncerns dottersamfund och God förvaltningssed och ledning inom Kaskö stadskoncern (Corporate Governance)

1.2. Verksamhetsprinciper som skall iakttas

2. Bolagsstämma

3. Företrädande vid bolagsstämma

4. Styrelse

4.1. Uppgifter

4.2. Verksamhetsanvisning

4.3. Val av ledamöter

4.4. Antal ledamöter

4.5. Styrelsens ordförande

4.6. Ledamöternas mandattid

4.7. Särskild ordning för tillsättande av ledamöter

4.8. Styrelseledamöternas kompetens

4.9. Styrelseledamöternas tillgång till information

- 4.10. Styrelseledamöternas oberoende
- 4.11. Jämställdhet
- 4.12. Lag om offentlig upphandling
- 4.13. Uppgifter som uppges om styrelseledamöterna

5. Verkställande direktör

- 5.1. Uppgifter
- 5.2. Tillsättande och entledigande
- 5.3. Verkställande direktörens avtal
- 5.4. Uppgifter som uppges om verkställande direktören
- 5.5. Verkställande direktör och styrelseledamot

6. Övrig ledning

- 6.1. Bolagets organisation

7. Arvoden och belöning

- 7.1. Styrelseledamöternas arvoden
- 7.2. Belöning av verkställande direktör och bolagets övriga ledning

8. Intern kontroll, riskhantering och intern revision

- 8.1. Rapportering
- 8.2. Verksamhetsprinciper för intern kontroll
- 8.3. Riskhantering
- 8.4. Intern revision

9. Revision

10. Koncernförvaltning

11. Information

12. God affärssed och principer för bekämpning av mutor

13. Tystnadsplikt och handlingsoffentlighet

14. Ansvarsförsäkringsskydd

1. Introduktion

1.1. Koncerndirektiv för Kaskö stadskoncerns dottersamfund och God förvaltningssed och ledning inom Kaskö stadskoncern (Corporate Governance)

Dottersamfundet i Kaskö stadskoncern iakttar i sin verksamhet de av Kaskö stadsfullmäktige godkända Koncerndirektiv för Kaskö stadskoncerns dottersamfund (koncerndirektiv) och God förvaltningssed och ledning inom Kaskö stadskoncern (Corporate Governance -anvisningen, CG-anvisning). Koncerndirektivet och Corporate Governance –anvisningen utgör ägarens instrument för ägarstyrningen. Syftet med dessa direktiv är att för sin del säkerställa att stadens egendom sköts på ett lönsamt och pålitligt sätt. Direktivens syfte är att stöda förutsättningarna för koncernledningen och ägarstyrningen sålunda att koncernen kan ledas och styras genom enhetliga direktiv och verksamhetsprinciper.

Anvisningen om God förvaltningssed och ledning inom Kaskö stadskoncern (Corporate Governance) följer gällande lagstiftning. Till kommunkoncernens goda förvaltningssed hör att man följer förvaltningslagen och andra procedurbestämmelser vid behandling av dottersamfundens ärenden i kommunalförvaltningen. I förvaltningslagens 28.1 § punkt 5 föreskrivs om s.k. samfundsjäv. Innehållet i ”Corporate Governance” –anvisningen sammanfaller delvis med koncerndirektivet för Kaskö stadskoncerns dottersamfund, men CG-anvisningen innehåller mer omfattande principer gällande bl.a. styrelsen och verkställande direktören, tar ställning till arvoden och belöning samt en allmän god förvaltnings- och ledarskapssed.

1.2. Verksamhetsprinciper som skall iakttas

Följande verksamhetsprinciper iakttas i Kaskö stadskoncern:

- God service
- Arbeta tillsammans
- Ansvarsfullhet
- Initiativtagande

Därtill har Kaskö stadskoncern en öppen syn på konkurrensen.

2. Bolagsstämma

Bolagsstämman är aktiebolagets högsta beslutsfattande organ, där aktieägarna deltar i bolagets styrning och tillsyn. Under räkenskapsperioden skall en ordinarie bolagsstämma ordnas. Extra bolagsstämma ordnas efter behov. Aktieägarna utövar sin yttrande- och rösträtt på bolagsstämman. Som stämmorepresentant på bolagsstämma kan inte fungera en ledamot i samma bolags styrelse.

Bolagsstämmans tidpunkt och de ärenden som skall behandlas på bolagsstämman skall meddelas koncernförvaltningen och stadens stämmorepresentant samt vid behov andra aktieägare senast två veckor före stämman.

Om bolagsstämman kommer att behandla andra ärenden än de som enligt bolagsordningen skall årligen behandlas på bolagsstämman skall tidpunkten för bolagsstämman meddelas minst tre veckor före stämman. I samband med stämmokallelse skall tillställas behövligt mötesmaterial på förhand. Om det p.g.a. praktiska skäl inte är möjligt att iaktta ovan nämnda tidtabell, skall man skilt komma överens om avvikande förfarande.

3. Företrädande vid bolagsstämma

Stämmorepresentanten skall på ett skilt överenskommet sätt beredas möjlighet att bekanta sig med bolagets verksamhet. Bolagsstämma skall hållas på bolagets hemort. Med hjälp av förhandsinformation kan man bedöma behovet att delta i bolagsstämman, besluta om röstningsbeteende och eventuella frågor på bolagsstämman. Även de aktieägare som inte kan delta i stämman får sålunda information om bolaget och kan avgöra frågor rörande sina ägarinnehav.

Det är nödvändigt att bolagets styrelseledamöter samt verkställande direktören är närvarande vid bolagsstämman för att skapa växelverkan mellan aktieägarna och bolagets organ och trygga aktieägarnas rätt att ställa frågor. Aktieägarna kan genom att använda sin frågerätt få närmare upplysningar om omständigheter som kan inverka på bedömningen av bolagets bokslut, ekonomiska situation eller annat ärende som behandlas på stämman. Styrelseledamöterna utses av bolagsstämman och verkställande direktören utses av styrelsen.

Stämmorepresentanten skall vid behov uppgöra en rapport över bolagsstämmoärenden och bolagets ekonomiska ställning för att tillställas koncernförvaltningen.

4. Styrelse

4.1. Uppgifter

Styrelsen svarar för bolagets förvaltning samt att tillsynen över bolagets verksamhet, bokföring och medelsförvaltning är ordnad på behörigt sätt. Styrelsen styr och övervakar bolagets operativa

ledning, utser och entledigar verkställande direktör, godkänner bolagets strategi och kontrollerar att den förverkligas, godkänner principerna för riskhantering samt ser till att ledarskapssystemet fungerar. Styrelsens uppgift är att främja bolagets och aktieägarnas intressen. Stadens representanter bör se till att alla aktieägares intressen blir beaktade på lika villkor. Styrelseledamöterna företräder inte i bolaget de parter som föreslagit dem till styrelseledamöter.

I en stadskoncern skall bolagets styrelse speciellt se till att bolaget har en strategi som står i proportion till verksamhetens art och omfattning och som man följer, bedömer och rapporterar om för styrelsen minst tre gånger om året. Behandlingen av rapporterna skall antecknas i styrelsens protokoll. Styrelsen skall regelbundet utvärdera sin verksamhet och sina arbetsformer.

Styrelsen har ett kollektivt ansvar för sina beslut. Ansvarsskyldighet kan under vissa förutsättningar uppstå, även om ledamoten har varit frånvarande vid styrelsens möte.

Ersättningsansvar uppstår genom

- försummelse av aktsamhetsplikten
- brott mot aktiebolagslagen, någon annan lag eller bolagsordningen
- överträdelse av koncerndirektivet för Kaskö stadskoncerns dottersamfund, anvisningar som getts utgående från koncerndirektivet eller anvisningen om God förvaltningssed och ledning inom Kaskö stadskoncern (Corporate Governance) på ett sätt som medför betydande skada eller olägenhet för bolaget eller stadskoncernen.

4.2. Verksamhetsanvisning

Styrelsen skall ha en arbetsordning som innehåller bl.a. styrelsens arbetsmetoder och styrelsens mötestidtabell. Verkställande direktörens och styrelsens ansvarsområden i bolaget skall fördelas entydigt genom en skild arbetsordning. Det rekommenderas att styrelsen sammanträder minst fyra gånger om året. Möteshandlingar skall tillställas styrelseledamöterna i god tid, minst 3 vardagar före sammanträdet. Styrelsens sammanträden skall protokollföras och bolaget skall i verksamhetsberättelsen uppge antalet styrelsesammanträden under räkenskapsperioden samt ledamöternas genomsnittliga deltagande i sammanträden.

Sammanträden kan också ordnas som telefonmöten eller med hjälp av e-post och ett protokoll skall upprättas vid dessa möten.

Styrelseledamöterna och verkställande direktören har rätt att få sin avvikande mening antecknad i protokollet.

Styrelsen är beslutförför då över hälften av styrelseledamöterna är närvarande och då alla styrelseledamöter har beretts möjlighet att delta i sammanträdet.

4.3. Val av ledamöter

Styrelseledamöterna väljs av bolagsstämman. Stadsstyrelsen nominerar kandidater till styrelseledamöter och ger den som företräder staden vid bolagsstämman anvisningar enligt 23 § i kommunallagen. Stämmorepresentanten handlar vid bolagsstämman enligt anvisningarna. Även om styrelseledamöterna i allmänhet väljs för ett kalenderår i gången, gäller stadsstyrelsens styrdirektiv en mandattid på två år.

4.4. Antal ledamöter

Stadsstyrelsen tar inom ramen för bolagsordningen ställning till antalet styrelseledamöter. Till styrelsen skall i regel väljas minst tre och högst sju ordinarie ledamöter med undantag av små bolag med ett snävt uppgiftsområde, till vilka man väljer minst tre ledamöter.

4.5. Styrelsens ordförande

Styrelsen skall ha en ordförande. Ordföranden väljs av styrelsen, om inte annat beslutades då styrelsen valdes eller om inte annat föreskrivs i bolagsordningen. Till ordförandens uppgifter hör bl.a. att:

- se till att styrelsen fungerar och är beslutförför
- följa upp verkställande direktörens uppgifter och övervaka att han eller hon sköter sina uppgifter
- ansvara för att styrelsen sammanträder vid behov eller om någon styrelseledamot eller verkställande direktören så kräver
- leda och utveckla styrelsens arbete, övervaka beredningen av sammanträdena och vara ordförande vid sammanträdena samt se till att protokoll upprättas vid sammanträdena och att de undertecknas ett år i gången; stadsstyrelsens styrning gäller en mandattid på två år.
- för sin del se till att i Kaskö stads dottersamfund iakttas koncerndirektivet för Kaskö stadskoncerns dottersamfund, anvisningar utgående från koncerndirektivet och anvisningen om God förvaltningssed och ledning inom Kaskö stadskoncern (Corporate Governance).
- se till att de åtgärder som föreskrivs i lagen eller i bolagsordningen vidtas och att de därtill relaterade besluten fattas i rätt tid
- godkänna verkställande direktörens representationsutgifter o.d., semestrar och andra ledigheter
- hålla kontakt med styrelseledamöterna och verkställande direktören mellan sammanträdena
- noggrant följa upp bolagets verksamhet
- för sin del bidra till en god arbetsatmosfär inom styrelsen

4.6. Ledamöternas mandattid

Styrelsemedlemmarna väljs för ett år i sänder trots att stadsstyrelsens styrdirektiv ges för en mandattid på två år. Styrelsemedlemmen kan genom ny styrning av stadsfullmäktige bytas ut. En styrelseledamot kan under sin mandatperiod avskedas eller han/hon kan avgå. Avskedandet förutsätter ett styrbeslut av stadsstyrelsen.

Styrelsen ansvarar för val av en ny ledamot för den resterande mandatperioden.

4.7. Särskild ordning för tillsättande av ledamöter

Om styrelseledamöter i enlighet med bolagsordningen eller aktieägaravtalet tillsätts i särskild ordning, ska bolaget i kallelsen till bolagsstämman redogöra för ordningen för deras tillsättande.

4.8. Styrelseledamöternas kompetens

Styrelsen bör ha behörig sakkunskap om verksamhetsområdet, organisationens funktion samt förvaltning och ledning. Den som väljs till ledamot i styrelsen skall ha möjlighet att avsätta tillräckligt med tid för sitt uppdrag. Styrelsens sammansättning bör avspegla olika bakgrunder och synpunkter och ledamöterna bör se till att de utvecklar sina sakkunskaper kontinuerligt och att de kan avsätta tillräckligt med tid för sitt uppdrag. Avsikten är att få ett så mångsidigt företrädande som möjligt till stadskoncernen med beaktande av politisk representation.

4.9. Styrelseledamöternas tillgång till information

Bolaget skall ge sina styrelseledamöter tillräcklig och objektiv information om bolagets verksamhet. Styrelseledamöterna bör vara medvetna om eventuella restriktioner och brister i anknytning till den information de får och de bör försäkra sig om den givna informationens korrekthet och tillförlitlighet.

Den enskilda styrelseledamoten skall rikta sin eventuella informationsbegäran till verkställande direktören eller styrelsens ordförande som å sin sida ser till att de begärda uppgifterna i erforderlig omfattning delges hela styrelsen och verkställande direktören. En styrelseledamot har inte rätt att rikta sin begäran direkt till bolagets organisation eller en enskild tjänsteman inom koncernen.

4.10. Styrelseledamöternas oberoende

Det är styrelsens centrala uppgift att övervaka bolagets operativa ledning. För att kunna utföra sin övervakningsuppgift skall styrelseledamöterna vara verkligt oberoende av bolaget. Verkställande direktören kan inte vara ledamot i styrelsen, med undantag av situationer då detta har ansetts vara nödvändigt på grund av dotterbolagets ägarstruktur.

En ledamot är inte oberoende av bolaget om

- ledamoten har ett anställnings- eller befattningsförhållande eller ett uppdragsförhållande i mer än ringa omfattning med bolaget

- ledamoten har haft ett anställnings- eller befattningsförhållande med bolaget under de tre senaste åren innan han eller hon blev styrelseledamot
- ledamoten hör till den operativa ledningen i ett annat bolag, och mellan bolagen finns ett kund-, leverantörs- eller samarbetsförhållande som är av betydelse för det andra bolaget
- korsvis övervakningsförhållande (ledamoten hör till den operativa ledningen eller styrelsen i ett bolag vars styrelseledamot hör till den operativa ledningen eller styrelsen i det förstnämnda bolaget)

4.11. Jämställdhet

I kommunkoncernens bolag och samfund, där kommunerna har majoritet, iakttas jämställdhetslagen (4 a §) i styrelsens sammansättning.

4.12. Lag om offentlig upphandling

Styrelsen skall övervaka att i kommunkoncernens bolag och samfund, där kommunerna har majoritet, iakttas lagen och förordningarna om offentlig upphandling.

4.13. Uppgifter som uppges om styrelseledamöterna

Bolagen bör se till att styrelseledamöterna fyller i anmälan om grunduppgifter där man uppger

- namn • födelseid • adress • eventuella kopplingar till bolaget

Väsentliga förändringar i anmälan om grunduppgifter skall utan dröjsmål meddelas bolaget.

5. Verkställande direktör

5.1. Uppgifter

Om en verkställande direktör utses för bolaget, skall han sköta bolagets löpande förvaltning i enlighet med styrelsens anvisningar och föreskrifter. Verkställande direktören får vidta åtgärder som med beaktande av omfattningen och arten av bolagets verksamhet är exceptionella eller av stor betydelse endast om han eller hon har styrelsens bemyndigande. Verkställande direktören svarar för att bolagets bokföring är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ansvarar självständigt för skötseln av ärenden som hör till hans eller hennes uppgiftsområde.

5.2. Tillsättande och entledigande

Verkställande direktören utses och entledigas av styrelsen. Verkställande direktören har rätt att avgå från sitt uppdrag och styrelsen kan också avskeda verkställande direktören från sitt uppdrag.

5.3. Verkställande direktörens avtal

Villkoren för verkställande direktörens befattningsförhållande ska fastställas i ett skriftligt avtal med verkställande direktören, som godkänns av styrelsen. Vid uppgörandet av VD-avtal skall

stadens dottersamfund följa koncernförvaltningens VD-avtalsmall och därtill hörande koncerndirektiv och verksamhetsmetoder.

Entledigandet träder omedelbart i kraft om inte styrelsen beslutar om en senare tidpunkt.

5.4. Uppgifter som uppges om verkställande direktören

Om verkställande direktören ska uppges namn, födelsetid, adress, utbildning, central arbetserfarenhet, samtidiga förtroendeuppdrag och eventuella kopplingar till bolaget.

Därtill skall verkställande direktören uppges sina bisysslor för godkännande i styrelsen och sina innehav i andra bolag om det finns kopplingar till bolaget.

5.5. Verkställande direktör och styrelseledamot

Den verkställande direktören skall inte utan giltig orsak väljas till styrelseordförande eller styrelseledamot i moderbolaget.

6. Övrig ledning

6.1. Bolagets organisation

Bolaget ska redogöra för bolagets organisation. Om bolaget har en ledningsgrupp, ska bolaget redogöra för ledningsgruppens sammansättning samt medlemmarnas ansvarsområden. Om bolaget inte upprättar en skild verksamhetsberättelse, bör bolaget framställa en årsöversikt för ägaren där framgår minst de uppgifter som ingår i en verksamhetsberättelse.

7. Arvoden och belöning

7.1. Styrelseledamöternas arvoden

Styrelsens arvoden fastställs av bolagsstämman.

7.2. Belöning för verkställande direktör och bolagets övriga ledning

Bolagets styrelse ansvarar för utveckling av bolagets resultatbonus- och andra interna belöningssystem.

8. Intern kontroll, riskhantering och intern revision

8.1. Rapportering

Styrelsen bör se till att bolaget har ett fungerande ledningssystem och en regelbunden rapportering som står i rätt proportion till affärsverksamhetens art och omfattning.

8.2. Verksamhetsprinciper för intern kontroll

Bolagets styrelse sköter om att bolaget har fastställda verksamhetsprinciper för intern kontroll och att man i bolaget följer med hur övervakningen fungerar. Styrelsen bör regelbundet utvärdera hur bolagets interna kontroll och riskhanteringssystem fungerar.

8.3. Riskhantering

Styrelsen skall se till att riskerna i bolagets verksamhet identifieras, bedöms och följs upp samt att det finns fastställda principer för riskhantering. Helhetsansvaret för bolagets riskhantering hör till styrelsen. Koncernförvaltningen och revisorn bedömer de processer i organisationen som säkrar att man har förstått de betydande riskerna och att de hanteras korrekt.

8.4. Intern revision

Styrelsen skall sköta om att bolagets interna kontroll är ordnad på ett behörigt sätt och i rätt proportion till affärsverksamhetens art och omfattning. Stadens koncernförvaltning konsulterar och bedömer vid behov de processer i samfundet, genom vilka man säkerställer att den interna kontrollen är ordnad på ett behörigt sätt, att man har förstått de betydande riskerna och att de hanteras korrekt

9. Revision

Bolagen bör ha en ordinarie revisor och en revisorssuppleant. Om man till revisor väljer ett revisionssamfund i enlighet med revisionslagen behövs ingen revisorssuppleant. Koncernbolagen skall forma sina bolagsordningar enligt denna bestämmelse.

Stadsfullmäktige utser en revisorskandidat till stadens dottersamfund och bolagsstämman väljer revisorn. Stadsfullmäktige ger stämmorepresentanten anvisningar om revisorsvalet.

Revisionsnämndens uppgift är att samordna stadens och dess dottersamfunds revision.

Bolaget skall meddela totalsumman av revisorernas arvoden för räkenskapsåret.

10. Koncernförvaltning

Koncernledningen kan ge anvisningar gällande hela koncernen.

Anvisningarna kan gälla bl.a.

- kapitalanvändning och verksamhetsfinansiering
- riskhantering
- ägarpolitiska mål
- koncernrapportering

- officiell upphandling
- personalpolitik
- annan omständighet som främjar koncernens helhetsintressen

Stadsfullmäktige fastställer dottersamfundens allmänna ägarpolitiska riktlinjer i budgeten samt ställer upp deras verksamhetsmål. Dessa mål styr stadens företrädare i dottersamfundens organ.

Koncernförvaltningen ger detaljerade styrdirektiv och tillsammans med dottersamfunden strävar efter att stöda en förbättrad konkurrensförmåga samt uppnående av målen.

Koncernförvaltningen ordnar årligen för dottersamfundens verkställande direktörer, styrelseordförande och –ledamöter samt vid behov för annan personal gemensamma tillfällen där man strävar efter att främja koncernens interna samarbete och tillägnandet av den bästa praxisen. Dottersamfundens företrädare är förpliktade att delta i dessa tillfällen.

11. Information

Kommunallagens 29 § lyder: När skötseln av någon av kommunens uppgifter har anförtratts ett samfund eller en stiftelse, skall kommunen på lämpligt sätt ge invånarna tillräcklig information om verksamheten

Styrelsen skall se till informationen är tillräcklig. För informationsspridningen ansvarar dottersamfundets verkställande direktör eller motsvarande tjänsteman samt styrelsen. Om bolagets klienter är kommuninvånare, bolagets verksamhet är omfattande eller intresseväckande, skall bolaget se till att en årsberättelse har upprättats och den är allmänt tillgänglig. Årsberättelsen och andra motsvarande uppgifter anses vara allmänt tillgängliga om de finns på bolagets eller stadens webbsida.

12. God affärssed och principer för bekämpning av mutor

Bolagets styrelse ansvarar för att i bolaget iaktas god affärssed och principer för bekämpning av mutor.

Stadskoncernen får inte ge ekonomiskt valbidrag åt enskilda kandidater som ställer upp i olika val eller deras stödföreningar. Dotterbolagen ger inte stöd för politisk verksamhet.

Beställaransvarslagen trädde i kraft 1.1.2007. Lagen innehåller föreskrifter om upphandlande enheters skyldigheter vid uppgörande av avtal. Stadsstyrelsen förutsätter att stadskoncernens bolag följer beställaransvarslagen.

13. Tystnadsplikt och handlingsoffentlighet

I bolagen iaktas aktiebolagslagen. Bolagets styrelseledamot, verkställande direktör, koncernförvaltningens – eller andra stadens tjänsteinnehavare för inte avslöja ärenden som hör till

bolagets affärshemligheter för utomstående. Styrelseledamöter berörs av skadeståndsskyldighet i enlighet med aktiebolagslagen för skada som de har orsakat bolaget eller en utomstående.

14. Ansvarsförsäkringsskydd

Bolaget har rätt att ta en ansvarsförsäkring för styrelseledamöterna och verkställande direktören om det kan motiveras genom skydd mot risker.

Information som man fått från bolaget får inte användas så att den skadar bolaget eller en tredje part vid stadens övriga beslutsfattande.

Handlingar som bolaget tillställt staden är offentliga på det sätt som lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskriver.

KONCERN DIREKTIV FÖR KASKÖ STADS DOTTERSAMFUND

Bilagor

1 Aktiebolagslag

Bilaga 1

Aktiebolagslag 1 kapitel, 8 §, 6 kapitel, 1 – 28 §, 8 kapitel, 12 §

N:r 624

Aktiebolagslag

Nådendal den 21 juli 2006

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

DEL I

ALLMÄNNA PRINCIPER, BOLAGSBILDNING OCH AKTIER

1 kap

De centrala principerna för aktiebolags verksamhet samt tillämpning av lagen

8 § Ledningens uppgift

Bolagets ledning skall omsorgsfullt främja bolagets intressen.

DEL II

FÖRVALTNING OCH BOKSLUT

6 kap

Aktiebolagets ledning och företrädare

Ledning

1 § Bolagets ledning

Bolaget skall ha en styrelse. Det kan också ha en verkställande direktör och ett förvaltningsråd.

I 1 kap. 7 § föreskrivs om förbud mot beslut som strider mot likställighetsprincipen, i 1 kap. 8 § föreskrivs om omsorgsplikten och i 22 kap. om skadestånd. I 25–28 § i detta kapitel föreskrivs om företrädande av bolaget.

Styrelsens uppgifter och beslutsfattande

2 § Styrelsens allmänna uppgifter

Styrelsen svarar för bolagets förvaltning och för att bolagets verksamhet är ändamålsenligt organiserad (*allmän behörighet*). Styrelsen svarar för att tillsynen över bolagets bokföring och medelsförvaltningen är ordnad på behörigt sätt. Styrelsen och styrelseledamöterna får inte följa sådana beslut av bolagsstämman, förvaltningsrådet eller styrelsen som strider mot denna lag eller bolagsordningen och således är ogiltiga.

3 § Styrelsens beslutsfattande

Som styrelsens beslut gäller majoritetens åsikt, om det inte i bolagsordningen förutsätts kvalificerad majoritet. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst. Om rösterna faller lika vid val av ordförande och om något annat inte har bestämts när styrelsen valdes eller föreskrivits i bolagsordningen, avgörs valet genom lottdragning. Styrelsen är beslutförför när över hälften av dess ledamöter är närvarande, om inte bolagsordningen förutsätter ett större antal. I antalet beaktas de valda styrelseledamöterna. När antalet räknas ut anses de jäviga ledamöterna inte vara närvarande.

Styrelsen får inte avgöra ett ärende om inte samtliga styrelseledamöter i mån av möjlighet har getts tillfälle att delta i behandlingen av det. Om en styrelseledamot har förhinder skall dennes ersättare ges tillfälle att delta i behandlingen. Om ett beslut fattas utan att styrelsen sammanträder skall beslutet registreras, undertecknas, numreras och förvaras i enlighet med vad som i 6 § föreskrivs om styrelsens mötesprotokoll.

4 § Jäv för styrelseledamöter

En styrelseledamot får inte delta i behandlingen av ett ärende som gäller ett avtal mellan styrelseledamoten och bolaget. En styrelseledamot får inte heller delta i behandlingen av ett ärende som gäller avtal mellan bolaget och tredje man, om styrelseledamoten i ärendet har ett väsentligt intresse som kan stå i strid med bolagets intresse. Vad som här föreskrivs om avtal skall på motsvarande sätt tillämpas på andra rättshandlingar samt på rättegångar och annan ta.

5 § Styrelsens sammanträden

Styrelsens ordförande svarar för att styrelsen sammanträder vid behov. Styrelsen skall sammankallas om en styrelseledamot eller verkställande direktören kräver det. Om styrelsens ordförande trots allt inte sammankallar styrelsen kan kallelsen utfärdas av en styrelseledamot, under förutsättning att minst hälften av styrelseledamöterna godkänner förfarandet, eller av verkställande direktören. Styrelsen kan besluta att även någon annan än en styrelseledamot får vara närvarande vid sammanträdet. I 18 § föreskrivs om verkställande direktörens rätt att delta i sammanträdet. Också i bolagsordningen kan föreskrivas om närvaro.

6 § Styrelsens protokoll

Vid styrelsens sammanträde skall föras protokoll som undertecknas av sammanträdets ordförande och, om styrelsen består av flera ledamöter, av minst en av styrelsen därtill utsedd ledamot. Styrelseledamöterna och verkställande direktören har rätt att få sin avvikande mening antecknad i protokollet. Protokollen skall numreras löpande och förvaras på betryggande sätt.

7 § Överföring av uppgifter

Styrelsen kan i enskilda fall eller med stöd av bolagsordningen fatta beslut i ärenden som hör till verkställande direktörens allmänna behörighet, också då bolaget har en verkställande direktör

Styrelsen kan föra ett ärende som hör till dess eller till verkställande direktörens allmänna behörighet till bolagsstämman för avgörande.

Styrelseledamöter samt medlemskapets början och upphörande

8 § Styrelseledamöter, ersättare och ordförande

Till styrelsen skall väljas minst en och högst fem ordinarie ledamöter, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen. Om styrelsen har färre än tre ledamöter skall till den dessutom höra minst en ersättare. Vad som i denna lag föreskrivs om ledamöter gäller också ers. Om styrelsen har flera ledamöter skall för den väljas en ordförande. Ordföranden väljs av styrelsen, om inte annat beslutades då styrelsen valdes eller om inte annat föreskrivs i bolagsordningen.

9 § Val av styrelseledamöter

Styrelseledamöterna väljs av bolagsstämman, om det inte i bolagsordningen föreskrivs att de skall väljas av förvaltningsrådet. I bolagsordningen kan föreskrivas att mindre än hälften av styrelseledamöterna skall väljas i någon annan ordning. Har en ledamot dock inte valts i annan ordning kan bolagsstämman förrätta valet, om inte annat följer av bolagsordningen.

10 § Styrelseledamöternas behörighet

En juridisk person eller en minderårig eller den, för vilken har förordnats en intressebevakare, vars handlingsbehörighet har begränsats eller som är försatt i konkurs, får inte vara styrelseledamot. I lagen om näringsförbud ([1059/1985](#)) föreskrivs om ett näringsförbuds inverkan på behörigheten. Minst en styrelseledamot skall vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten beviljar bolaget dispens från detta krav.

11 § Styrelseledamöternas mandattid

I ett privat aktiebolag fortgår styrelseledamöternas mandattid tills vidare. I ett publikt aktiebolag upphör mandattiden vid utgången av den följande ordinarie bolagsstämman efter valet. I bolagsordningen kan föreskrivas på annat sätt om mandattiden. Mandattiden upphör och en ny

ledamots mandattid börjar vid utgången av den bolagsstämma som väljer den nya ledamoten, om inte något annat föreskrivs i bolagsordningen eller beslutas vid valet av ny ledamot.

12 § En styrelseledamots avgång

En styrelseledamot kan avgå från sitt uppdrag före mandattidens utgång. Avgången träder i kraft tidigast då den har anmälts till styrelsen. Om en ledamot inte har valts av bolagsstämman skall också den som har valt ledamoten underrättas om avgången. En styrelseledamot som vid sin avgång har skäl att anta att bolaget inte längre har några andra styrelseledamöter är skyldig att se till att bolagsstämman sammankallas för att välja en ny styrelse

13 § Entledigande av styrelseledamot

En styrelseledamot kan före mandattidens utgång entledigas av den som valt styrelseledamoten till uppdraget. En styrelseledamot som inte har valts av bolagsstämman kan dock entledigas av bolagsstämman, om bolagsordningen har ändrats så att valrätt inte längre föreligger. Mandattiden för en entledigad ledamot upphör vid utgången av den bolagsstämma som beslutar om entledigandet, om inte bolagsstämman bestämmer någon annan tidpunkt. Mandattiden för en ledamot som har entledigats av någon annan än bolagsstämman upphör omedelbart, om inte annat framgår i samband med entledigandet.

14 § Komplettering av styrelsen

Om en styrelseledamots uppdrag upphör under mandattiden eller om en styrelseledamot förlorar sin behörighet enligt 10 §, träder i stället för styrelseledamoten en ersättare enligt vad som föreskrivs i bolagsordningen eller beslutades då ersättaren valdes. Om någon ersättare inte finns, skall styrelsens övriga ledamöter se till att en ny ledamot väljs för den återstående mandattiden. Om valet dock ankommer på bolagsstämman och styrelsen jämte ersättare är beslutför, kan valet ske vid följande bolagsstämma.

Andra bestämmelser om styrelsen

15 § Koncernförhållande

Om bolaget ha blivit moderbolag eller upphört att vara moderbolag, skall styrelsen utan dröjsmål underrätta en dottersammanslutnings styrelse eller motsvarande organ om detta.

Dottersammanslutningens styrelse eller motsvarande organ skall ge moderbolagets styrelse den information som behövs för bedömning av koncernens ställning samt för beräkning av dess verksamhetsresultat.

16 § Avtal med ett bolags enda aktieägare

Sådana avtal och förbindelser mellan bolaget och dess enda aktieägare som inte hör till bolagets sedvanliga affärsverksamhet skall antecknas i eller fogas till styrelsens mötesprotokoll.

Verkställande direktör

17 § Verkställande direktörens allmänna uppgifter

Verkställande direktören skall sköta bolagets löpande förvaltning i enlighet med styrelsens anvisningar och föreskrifter (*allmän behörighet*). Verkställande direktören svarar för att bolagets bokföring är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt. Verkställande direktören skall ge styrelsen och dess ledamöter de upplysningar som styrelsen behöver för att sköta sina uppgifter. Verkställande direktören får vidta åtgärder som med beaktande av omfattningen och arten av bolagets verksamhet är exceptionella eller av stor betydelse endast om han eller hon har styrelsens bemyndigande eller styrelsens beslut inte kan inväntas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. I det sistnämnda fallet skall styrelsen så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

18 § Verkställande direktörens närvaro vid styrelsens sammanträden

Verkställande direktören har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden också utan att vara styrelseledamot, om inte styrelsen beslutar något annat

19 § Bestämmelser som skall tillämpas på verkställande direktören och dennes ställföreträdare

På verkställande direktören skall dessutom tillämpas vad som föreskrivs om styrelseledamöter i 2 § 2 mom. som gäller ogiltiga beslut, i 4 § som gäller jäv och i 10 § 1 mom. som gäller behörighet. Verkställande direktören skall dock alltid vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten beviljar bolaget dispens från detta krav. Vad som i denna lag föreskrivs om verkställande direktören skall också tillämpas på ställföreträdaren.

20 § Val av verkställande direktör samt dennes avgång och entledigande

Verkställande direktören utses av styrelsen. Verkställande direktören har rätt att avgå från uppdraget. Avgången träder i kraft tidigast då styrelsen har underrättats om den. Styrelsen kan entlediga verkställande direktören. Entledigandet träder i kraft omedelbart, om styrelsen inte beslutar om en senare tidpunkt.

Företrädande

25 § Styrelsen och verkställande direktören som företrädare

Bolaget företräds av styrelsen. Verkställande direktören kan företräda bolaget i ärenden som enligt 17 § hör till hans eller hennes uppgifter.

26 § Övriga företrädare

Bolagsordningen kan föreskrivas att en styrelseledamot eller verkställande direktören har rätt att företräda bolaget eller att styrelsen kan ge någon av sina ledamöter, verkställande direktören eller någon annan namngiven person rätt att företräda bolaget. Styrelsen kan när som helst återkalla denna rätt.

27 § Begränsning av rätten att företräda bolaget

I handelsregistret kan antecknas endast sådan begränsning av rätten att företräda bolaget som innebär att två eller flera personer endast tillsammans har denna rätt.

28 § Bindande verkan av en företrädares åtgärder

En rättshandling som på bolagets vägnar har företagits av en sådan företrädare för bolaget som avses i denna lag är inte bindande för bolaget, om

- 1) företrädaren har handlat i strid med en i denna lag angiven begränsning av sin behörighet,
- 2) företrädaren har handlat i strid med en sådan begränsning som avses i 27 § 1 mom., eller om
- 3) företrädaren har överskridit sin befogenhet och motparten insåg eller borde ha insett detta.

I sådana fall som avses i 1 mom. 3 punkten kan som ett tillräckligt bevis för att motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds inte anses enbart den omständigheten att befogenhetsbegränsningarna har registrerats.

8 kap

Eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncern

Koncern

12 § Koncern

Om ett aktiebolag har i 1 kap. 5 § i bokföringslagen avsett bestämmande inflytande i en annan inhemsk eller utländsk sammanslutning eller stiftelse, är aktiebolaget moderbolag medan den andra parten är dottersammanslutning. Moderbolaget och dess dottersammanslutningar bildar en koncern. Ett aktiebolag har bestämmande inflytande i en annan sammanslutning eller stiftelse också då aktiebolaget tillsammans med en eller flera av sina dottersammanslutningar eller då en dottersammanslutning ensam eller tillsammans med andra dottersammanslutningar har sådant bestämmande inflytande som avses i 1 kap. 5 § i bokföringslagen. Vad som i 1 kap. 5 § i bokföringslagen föreskrivs om bokföringsskyldiga skall tillämpas på aktiebolag som avses ovan, och vad som i 1 kap. 5 § i bokföringslagen föreskrivs om målföretag skall tillämpas på sådana andra inhemska eller utländska sammanslutningar eller stiftelser som avses ovan.

KONCERNFÖRVALTNING OCH – LEDNING I STADENS DOTTERSAMFUND

STADSDIREKTÖREN

EKONOMIDIREKTÖREN

TEKNISK DIREKTÖR

KONCERNLEDNING

- stadsstyrelsen
- stadsdirektören